

Prof. dr hab.

Alicja Stępień-Kuczyńska

Uniwersytet Łódzki

Łódź 1 06 2017r.

Ocena osiągnięć naukowo-badawczych, dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej doktora Wojciecha Modzelewskiego ubiegającego się o stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce

Doktor Wojciech Modzelewski jest absolwentem politologii, którą ukończył w 1996r. w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Olsztynie; w roku 1998 skończył studia zawodowe na kierunku administracja w tej samej uczelni. W roku 2005 obronił rozprawę doktorską na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego nt. *Polityczne uzyskał uwarunkowania współpracy na pograniczu polsko-rosyjskim* przygotowaną pod kierunkiem prof. Arkadiusza Żukowskiego uzyskując stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce. Od roku 1996 związany jest zawodowo z Instytutem Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie/ Wyższej Szkole Pedagogicznej w Olsztynie, w którym rozpoczął pracę na stanowisku asystenta, a od roku 2005 adiunkta. Obecnie jest zatrudniony w Pracowni Międzynarodowych Stosunków Politycznych i Bezpieczeństwa Międzynarodowego INP; w latach 2006-2011 był zatrudniony na stanowisku adiunkta w Katedrze Europeistyki w Olsztyńskiej Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania im. Prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Olsztynie.

I. Charakterystyka osiągnięć naukowo-badawczych Habilitanta

1. Dokonania w zakresie badań i działalności publikacyjnej

Dr Wojciech Modzelewski prowadzi badania w następujących obszarach: roli regionów w stosunkach międzynarodowych, w tym paradyplomacji jako elementu polityki rozwoju regionalnego; polityki zagranicznej Polski ze szczególnym uwzględnieniem wschodniego wymiaru tej polityki; spraw Obwodu Kaliningradzkiego i pogranicza polsko-rosyjskiego. Badania Habilitanta dotyczą także współczesnych systemów politycznych m.in. modeli

systemowych państw europejskich, przywództwa oraz samorządu lokalnego i demokracji lokalnej.

Dorobek badawczy, publikacyjny oraz konferencyjny wskazuje na stałe rozwijanie i pogłębianie badań, których podstawą jest region. Analizuje kwestie regionu poprzez badanie jego potencjału wewnętrznego tj. czynników społecznych, politycznych, kulturowych, gospodarczych i wykazując powiązania między nimi. Jako politolog szczególne miejsce przypisuje sferze instytucjonalno-ustawodawczej, praktykom działań władzy na szczeblu regionalnym i lokalnym. Jego badania odnoszą się także do wykazania znaczenia problemów kształtowania się demokracji na szczeblu lokalnym, partycypacji politycznej i innych form aktywności lokalnych społeczności. Bez wątplenia badania prowadzone przez dr Modzelewskiego mają charakter komplementarny, wielosegmentowy, zaś ich ścisłe powiązanie z praktyką polityczną, wybranych regionów wschodniej Polski, uwiarygadniają ich zastosowanie.

Od kilku lat w centrum zainteresowania Habilitanta pozostaje kwestia relacji regionów z otoczeniem zewnętrznym. Autor rozpoczął od studiów nad relacjami województwa warmińsko- mazurskiego z partnerami zagranicznymi. Poddawał analizie priorytety polityki zewnętrznej podmiotów regionalnych i lokalnych, oceniał politykę poszczególnych struktur władzy w tej dziedzinie. W tym zakresie ma osiągnięcia tak teoretyczne jak i praktyczne. Wyróżnić należy artykuły dotyczące kwestii pogranicza zwłaszcza polsko- rosyjskiego, ale także współpracy transgranicznej np.: *Obwód Kaliningradzki FR na tle stosunków polsko-rosyjskich. Wybrane kwestie sporne* (2005), *Polsko rosyjska współpraca transgraniczna a możliwości rozwoju regionalnego* (2006), *Współpraca na pograniczu polsko-rosyjskim* (2008), *Kategoria pogranicza w politologii. Aspekty teoretyczne i praktyczne* współautor z A. Żukowskim (2013). Habilitant podjął badania dotyczące polskich euroregionów i ich znaczenia w procesie integracyjnym, szerzej też ukazał procesy europejskie m.in. w publikacjach: *Region Warmii i Mazur w europejskich procesach integracyjnych* pod własną redakcją publikacja została wydana w 2014r. a także *Polskie przedstawicielstwa regionalne przy Unii Europejskiej* (2011). Dr. Modzelewski analizował kwestie regionów pod kątem problemów bezpieczeństwa państwa i bezpieczeństwa kontynentu m.in. w monografii zbiorowej: *Podstawowe kategorie bezpieczeństwa narodowego*, współredakcja z A. Żukowskim, H. Harlińskim, J. Więclawskim, Olsztyn 2015, a także artykułach: *Europejskie*

bezpieczeństwo energetyczne we współczesnych stosunkach polsko- litewskich (2009); *Bezpieczeństwo transgraniczne* (2015), *Współpraca w ramach euroregionów – polskie doświadczenia* artykuł ukazał się w Kaliningradzie w języku rosyjskim w roku 2014. Należy zauważyć, że współpraca transgraniczna była impulsem do szerszych badań Autora w obszarze politycznych stosunków Polski z wschodnioeuropejskimi sąsiadami zwłaszcza Litwą, Rosją i Ukrainą. Na podkreślenie zasługuje udział dr Modzelewskiego w projekcie badawczym finansowany przez polski MSZ. Rezultatem tych badań jest publikacja zbiorowa pt.: *Polska polityka wschodnia a współpraca zagraniczna województwa warmińsko-mazurskiego* pod red. W. Kotowicza, W.T. Modzelewskiego, A. Żukowskiego, Olsztyn 2013. Ponadto należy wymienić udział Autora w przygotowaniu *Małego słownika politologii* wydanego w Toruniu w 2007 (autorstwo haseł), czy przygotowanie biogramów w *Słowniku dysydentów. Czołowych postaci ruchu opozycyjnego w krajach komunistycznych w latach 1956-1989*, t. I Warszawa 2007.

Zasadniczym osiągnięciem dr Wojciecha Modzelewskiego w zakresie starania o tytuł naukowy doktora habilitowanego jest monografia: *Paradyplomacja regionów. Studium województw Polski Wschodniej*, Olsztyn 2016. Autor wykorzystał w niej dotychczasowe doświadczenia w zakresie problemów regionalnych, zwłaszcza otoczenia zewnętrznego poszczególnych regionów wschodniej Polski. W monografii wykorzystał liczne kategorie politologiczne w badaniach nad paradyplomacją; osadził swe rozważania w dotychczasowych badaniach europejskich i pozaeuropejskich (poczynając od lat 80. XX wieku m in. badania Ivo D. Duchacka), wzbogacił je o doświadczenia z lat 90. autorów europejskich, oraz z ostatnich lat o badania polskich politologów. Swą rozważania Habilitant oparł o analizę potencjału wewnętrznego i zewnętrznego województw Wschodniej Polski tj.: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego. Autor zwrócił uwagę na ich peryferyjność w wymiarze krajowym i unijnym, a także niski poziom rozwoju ekonomicznego i społecznego. Posługując się dotychczasowymi doświadczeniami odnoszącymi się do rodzimego województwa Autor przeprowadził badania analityczno-empiryczne, wykorzystał liczne metody charakterystyczne dla tego typu badań odnoszących się do sfery stosunków międzynarodowych, politologii, socjologii. W rozprawie przeprowadził dogłębną analizę źródłową, w tym kilkudziesięciu aktów prawnych odnoszących się do problematyki regionów, bogatą literaturę przedmiotu głównie z zakresu

politologii, stosunków międzynarodowych, monografie, monografie zbiorowe, artykuły w języku polskim, angielskim (ok. 700 publikacji). W monografii zostały wykorzystane zapisy wywiadów i rozmów przeprowadzane przez Autora z przedstawicielami władz regionalnych, samorządowych. Bez wątpienia przyczyniły się one do weryfikacji tez stawianych przez Autora. Habilitant zasadnie poszukuje odpowiedzi na pytanie o rolę paradyplomacji regionów w systemie aktywności samorządowej. Dr Modzelewski uzasadnia, że wobec rosnącej roli regionów ich relacje z otoczeniem zewnętrznym stanowią ważne uzupełnienie polityki zagranicznej państwa. Aktywność w tym obszarze samorządów wpływa na proces integracji europejskiej wzmacniając jej lokalny wymiar. Struktura pracy odpowiada założeniom teoretycznym, służy rozwiązywaniu zadań badawczych i odpowiedzi na hipotezy badawcze. Konstrukcja odzwierciedla proces badawczy dotyczący tematu rozprawy. W pierwszej części pracy Autor koncentruje się na kwestiach terminologiczno-teoretycznych odnoszących się do roli regionów w stosunkach międzynarodowych i pojęcia paradyplomacji prowadzonej na poziomie regionalnym. Wskazuje też na charakterystykę warsztatu metodologicznego. Następnie podejmuje zagadnienia związane z analizą ustawodawczą paradyplomacji polskich regionów (rozdział 3). W kolejnym rozdziale monografii Autor dokonuje charakterystyki głównych kierunków współpracy wybranych regionów z otoczeniem zewnętrznymi, podkreślając rolę w wyznaczaniu strategii ich dalszego rozwoju. W ostatnim rozdziale pracy wskazuje na europejski i pozaeuropejski wymiar paradyplomacji samorządów Polski Wschodniej. Należy zgodzić się z konkluzjami Autora rozprawy, iż paradyplomacja jest wprawdzie podporządkowana dyplomacji państwa, ale ją coraz częściej uzupełnia i wzbogaca. Jako element rozwoju regionalnego paradyplomacja wpływa korzystnie na zwiększenie zarządzania potencjałem regionu, w tym sensie zwiększa potencjał państwa, ale i „przełamuje” monopol państwa w stosunkach międzynarodowych, co służy odejściu od tradycyjnego modelu tych stosunków. Wykorzystywanie paradyplomacji w zarządzaniu regionem zwiększa udział oddolnych inicjatyw społeczności obywatelskich, sektora niepaństwowego w realizacji polityki zewnętrznej. Monografia doktora Modzelewskiego jest bez wątpienia publikacją oryginalną, zawierającą tak w sensie teoretycznym, jak i praktycznym, nowatorskie rozwiązania badawcze. Paradyplomacja regionów przygotowana została jako studium politologiczne uwzględniające doświadczenia pokrewnych nauk społecznych i humanistycznych. Zawarte w niej analizy będą służyły dalszemu rozwojowi wiedzy w zakresie badania problematyki regionalnej w jej aspekcie

międzynarodowym. Praca poszerza dotychczasową wiedzę teoretyczną, podkreśla rolę prognozowania zjawisk rozwojowych regionów w Polsce, a także w innych regionach europejskich i pozaeuropejskich. Należy podkreślić możliwość wykorzystania wyników badań zawartych w monografii dla praktyki działań władz centralnych i lokalnych.

Oprócz wskazanej monografii dr Wojciech Modzelewski z zakresu paradyplomacji regionów w ostatnich latach opublikował kilkanaście artykułów min. *Kierunek ukraiński w paradyplomacji polskich samorządów* (2016); *Paradyplomacja regionów jednym z wymiarów polskiej polityki zagranicznej* (2016); *Polish- Ukrainian multidimensional cooperation of local government* Winnica 2016; *Cross-border and interregional cooperation (paradiplomacy) between Poland and Kaliningrad Region* (2016).

2. Udział w konferencjach, współpraca międzynarodowa

Działalność badawcza i publikacyjna doktora W. Modzelewskiego jest powiązana z jego udziałem w licznych konferencjach krajowych i międzynarodowych, podczas których Autor miał możliwość prezentowania wyników swoich badań. W ocenianym okresie 2005-2016 dr Modzelewski brał udział w 27 konferencjach, z których ponad 1/3 to konferencje międzynarodowe, w tym dwie za granicą naszego kraju. W tym okresie był On organizatorem czterech konferencji, w tym jednej o charakterze międzynarodowym. Uczestniczył we współpracy naukowej z ośrodkami akademickimi na Ukrainie (Lwów) i w Rosji (Kaliningrad). Był uczestnikiem dwu grantów badawczych realizowanych przez pracowników jego macierzystej jednostki: w latach 2009-2011 Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego *Stan demokracji lokalnej na pograniczu polsko-rosyjskim i jego implikacje dla współpracy transgranicznej*; oraz w 2012r. finansowanego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP: *Polska polityka wschodnia a współpraca zagraniczna województwa warmińsko- mazurskiego*.

Obecnie bierze udział w pracach międzynarodowego zespołu badawczego „Party Leaders Database”. Jest członkiem zespołu naukowo-badawczego „Centrum Studiów nad Przywództwem Politycznym i Publicznym” działającego w Instytucie Nauk Politycznych UWM w Olsztynie.

W latach 2009- 2012 brał udział w zespole przygotowującym ekspertyzy, raporty i opinie w sprawach dotyczących pogranicza polsko-rosyjskiego, współpracy transgranicznej, strategii rozwoju województwa warmińsko- mazurskiego przygotowywanych dla władz lokalnych.

Ocena:

Należy stwierdzić, że prowadzone badania przez dr Wojciecha Modzelewskiego mieszczą się w dyscyplinie nauk o polityce i jej subdyscyplinach: stosunkach międzynarodowych i systemach politycznych. Prowadzone badania są ściśle powiązane z działalnością publikacyjną i konferencyjną. Działalność naukowo-badawcza Habilitanta to 3 monografie, redakcja 6 monografii zbiorowych, w tym pięciu we współredakcji; 49 artykułów w czasopismach oraz w pracach zbiorowych, co stanowi znaczący wkład dr Wojciecha Modzelewskiego w rozwój nauk o polityce we wskazanych subdyscyplinach. Zaś w kwestii badania paradyplomacji regionów wkład ten ma charakter nowatorski, tak w warstwie teoretycznej, jak i analizy praktyki politycznej.

II Działalność dydaktyczna i inne formy popularyzacji wiedzy

Działalność dydaktyczna dr Modzelewskiego jest powiązana z prowadzonymi przez Niego badaniami. W okresie podlegającej ocenie prowadził zajęcia ze studentami dotyczącymi przedmiotów z zakresu stosunków międzynarodowych, administracji publicznej, polityki zagranicznej Polski, współpracy transgranicznej, polityki bezpieczeństwa.

Od wielu lat współpracuje z samorządem województwa warmińsko-mazurskiego, prowadzi konkurs Wiedzy o Regionie Warmińsko-Mazurskim; bierze udział w konkursie promującym Wiedzę o Unii Europejskiej. Dr Modzelewski publikuje w mediach elektronicznych artykuły popularyzujące wiedzę politologiczną. Od 2001r. jest członkiem prezydium oddziału olsztyńskiego Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych.

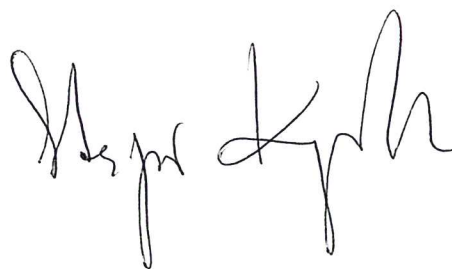
W roku 2006 wyróżniony został nagrodą rektora macierzystej uczelni za działalność naukową.

Rekapitulacja:

Po dokonaniu oceny całokształtu dorobku naukowo-badawczego doktora Wojciecha Modzelewskiego, w tym działalności publikacyjnej, udziału w konferencjach naukowych, w granatach naukowych, w działalności międzynarodowej oraz działalności dydaktycznej i innych formach popularyzacji wiedzy, stwierdzam, że dokonania dr Wojciecha

Modzelewskiego mają charakter twórczy i oryginalny, są znaczącym wkładem Autora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce.

Uważam, że dorobek ten odpowiada kryteriom zawartym w rozporządzeniu Ministra Nauki Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego przyjętego na podstawie art. 16 ustawy z 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Marek Kozłowski', is positioned on the right side of the page.